

De natuurwaarde en ouderdom van het Markvoortbos te Eerbeek

Hub Cuppen Landschapsnetwerk Brummen

7 november 2022

Inleiding

Vraag Henny Beelen

Henny Beelen heeft aan landschapsnetwerk Brummen de vraag gesteld om twee stukken (zie bijlage 1 en bijgevoegd pdf) te beoordelen met betrekking tot vragen van GroenLinks aan provinciale staten van Gelderland en een natuurwaardebeoordeling door Herman Heskamp van het IVN.

Hierbij gaat het om de vraagstelling of aanleg van een Logistiek Centrum in een bosgebied bij Kollergang Eerbeek een bedreiging vormt voor de bodem en natuurwaarden van dit bosgebied het Markvoortbos.

Vraagstelling oud bos

Op de topografische kaart van 2010 is te zien dat op de beoogde locatie van het logistiek centrum bos aanwezig is (zie pdf Herman Heskamp). Kaarten uit 1850 geven nog heide te zien. Dit betekent dat op deze locatie spontane bosvorming heeft plaatsgevonden vanuit heide. Verder is het van grote betekenis dat het een onvergraven bosbodem betreft. In dit licht lijkt het vreemd dat de provincie ontkent dat dit oud bos is. De goed onderbouwde vragen van Groen Links wat betreft de status van dit bos lijken terecht. Oud bos op een onvergraven bosbodem is in principe beschermenswaardig en niet zomaar te vervangen door jonge bosaanplant.

Biodiversiteit Markvoortbos

De beschreven biodiversiteit uit het IVN rapport kan worden bevestigd. Controle van de waarnemingen uit waarneming.nl van het gebied Markvoortbossen bevestigen dit. Met name het aantal waargenomen nachtvlinders is met 161 soorten indrukwekkend met o.a. zeldzaamheden als tauvlinder, hoekbanddennenspanner, kuifvlinder en roestuil. Ook zijn liefst 24 dagvlindersoorten waaronder zeldzame soorten als keizersmantel, kleine ijsvogelvlinder en grote weerschijnvlinder. Ook de bosbewonende eikenpage is vermeldenswaardig. Reptielen en amfibieën zijn vertegenwoordigd met 5 soorten waaronder de reptielen hazelworm en ringslang...

Er zijn 79 vogelsoorten gespot waaronder veel zangvogels, spechten, uilen en roofvogels van oude boslocaties. Wespindief is overvliegend waargenomen. Naast de in IVN rapport genoemde soorten ook diverse bosbewoners: bosrietzanger, boomklever, boomkruiper en

bonte vliegvanger. Ook de diversiteit aan planten, mossen en paddenstoelen is groot met respectievelijk 77, 49 en 19 soorten. Kortom de waardevolle en grote biodiversiteit kan worden bevestigd. Deze biodiversiteit is niet zomaar te compenseren met aanplant van jong bos elders.

Bijlage 1

Schriftelijke vragen (art. 39 RvO) aan de voorzitter van Provinciale Staten van Gelderland

datum : 3 oktober 2022 van : Maïta van der Mark (GroenLinks), Paul Smits (GroenLinks)

Onderwerp: Bosgroeiplaatsen en Gelders Natuurnetwerk bij PIP Logistiek Lentrum Eerbeek

Aanleiding In de Statenbrief 'Concept ontwerp inpassingsplan Logistiek Centrum Eerbeek' van 27 september j.l. (PS2022-696), worden onze Staten geïnformeerd over de inhoud van het concept ontwerp inpassingsplan. Dit concept ontwerp inpassingsplan verschilt op enkele punten van de eerder gegeven informatie over de keuze van de voorkeurslocatie Kollergang Zuid-West; namelijk als het gaat over de aanwezigheid van oude bosgroeiplaatsen en het gebruik van het afwijkkader conform artikel 1a.4 van de omgevingsverordening. In de Statenbrief van 24 mei 2022 (2020-002051) 'Eerbeek-Loenen 2030: Voorkeurslocatie Logistiek Centrum Eerbeek' werd genoemd dat Locatie Zuid-West een oude bosgroeiplaats zou betreffen. Er werd gesteld dat Gedeputeerde Staten voornemens zijn van de mogelijkheid gebruik te maken om af te wijken van de verordening zodat ontheffing kan worden verleend voor herbeplanting op andere grond. Bij het afwijken van de verordening zou gemotiveerd moeten worden dat toepassing van het verbod om ontheffing te verlenen: - in verhouding is tot een zwaarwegend belang; of - een evenredige afweging van de betrokken belangen bij de optimale oplossing van een dilemma belemmert. In de bijlage van 17 mei 2022 gaf u destijds alvast een motivatie voor het gebruiken van het afwijkkader. In de omgevingsverordening hebben onze Staten vastgesteld dat Gedeputeerde Staten geen ontheffing verlenen als [...] de gevelde of teniet gegane houtopstand een oude bosgroeiplaats betreft waar voorafgaand aan de velling of het teniet gaan ten minste 100 jaren onafgebroken bos heeft gestaan (art 3.91 lid 2 sub h). In de toelichting van dit artikel is toegelicht dat oude bosgroeiplaatsen beschermd worden omdat oude bosbodems specifieke kenmerken hebben die gunstig zijn voor soorten die alleen groeien in langdurig ongestoorde bossystemen. Hierdoor is het niet mogelijk is om houtopstanden op oude bosbodems elders te compenseren. In de toelichting wordt ook genoemd dat er verschillende manieren zijn om te bepalen of het gaat om een oude bosbodem. Bijvoorbeeld via (oude) topografische kaarten, kadastrale kaarten en/of foto's. Deze gegevens kunnen ondersteund worden met vegetatiegegevens of gegevens over het voorkomen van andere soorten, waaruit blijkt dat er sprake is van soorten die kenmerkend zijn voor oude bosbodems of oude, weinig verstoorde bossystemen.

Vragen

1. Wat is de reden geweest om af te wijken van uw eerdere aanpak, waarbij u voornemens was gebruik te maken van de afwijkruimte zoals genoemd in de bijlage van 17 mei 2022?
2. Waarom is er geen wensen- en bedenkingenprocedure ingezet conform artikel 1a.6 van de omgevingsverordening voor het afwijken van de beschermingsregel voor oude bosgroeiplaatsen op voorkeurslocatie Kollergang Zuid-West?
3. Wat is de reden dat er een kaart van ruim 170 jaar geleden wordt gebruikt om te bepalen of er 100 jaren onafgebroken bos heeft gestaan op de voorkeurslocatie Kollergang Zuid-west, conform artikel art 3.91 lid 2 sub h van de omgevingsverordening?
4. Waar komt het onderscheid tussen oude bosbodems en oude bosgroeiplaatsen vandaan, aangezien de toelichting van de verordening het beschermen van oude bosbodems juist als doel noemt voor de beschermingsregel voor oude bosgroeiplaatsen?
5. Kunt u specificeren in welke context Topografisch Militaire Kaart van omstreeks 1850 gebruikt wordt 'in den lande'. M.a.w. waarom geniet deze kaart autoriteit en is dit afdoende om te beoordelen of het gaat om een oude bosbodem, zoals beschreven in de toelichting van de omgevingsverordening Art 3.91 lid 2 sub h?

In het Compensatieplan Concept 02 van Bureau Witteveen + Bos van 26 september 2022, wordt gesteld dat de Omgevingsverordening van provincie Gelderland (februari 2022) oude bosgroeiplaatsen beschermt waar gronden betreft waar volgens topografische kaarten vóór 1850 al bos voorkwam en waar nu nog steeds bos voorkomt. Er wordt ook gesteld dat door Gedeputeerde Staten is bepaald dat de Kollergang Zuid-West geen oude bosgroeiplaats betreft. Het bureau constateert dat bosbodems niet beschermd zijn volgens de Omgevingsverordening. De Natuurtoets van EcoGroen laat zien dat er in 1910 al bos aanwezig is in het plangebied, maar noemt later ook weer de kaart van 1850 als referentiekader.

6. Op basis waarvan heeft GS besloten dat het geen oude bosgroeiplaats betreft?
7. Waarom werken de adviesbureaus met een definitie van oude bosgroeiplaatsen (1850) die afwijkt van de omgevingsverordening (100 jaar)?
8. Hoe valt de constatering dat bosbodems niet beschermd zijn volgens de Omgevingsverordening te rijmen met de toelichting van de omgevingsverordening Art 3.91 lid 2 sub h?

In het compensatieplan van Bureau Witteveen + Bos wordt uitvoerig gesproken over de plannen voor compensatie, inclusief de reguliere hectaretoeslag vanwege de aantasting van het Gelders Natuurnetwerk. Het plangebied valt binnen de contouren van GNN deelgebied '129 Eerbeek en Laag Soeren'. Er wordt niet gesproken over plannen voor natuurversterking in en rondom het plangebied.

9. Hoe is er tijdens het opstellen van het compensatieplan aandacht gegeven aan de versterking van de kernkwaliteiten in en rondom het plangebied, naast alleen het compenseren (met toeslag) in oppervlakte?